

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **V. H.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9 - Vysočany

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2024, č. j. MV-126805-4/SO-2024

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2024, č. j. MV-126805-4/SO-2024 se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2024, č. j. MV-126805-4/SO-2024 (dále jen „napadené

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

rozhodnutí”), kterým byly opětovně posouzeny důvody neudělení dočasné ochrany. Žalovaná v tomto rozhodnutí dospěla k závěru, že je dán důvod neudělení dočasné ochrany podle ust. § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“), ve spojení s ust. § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Ministerstvo vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) v Informaci o důvodech neudělení dočasné ochrany ze dne 23. 7. 2024 č.j. OAM-366739-7/DO-2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) rozhodlo o žádosti žalobce o udělení opakované dočasné ochrany ze dne 21. 6. 2024 tak, že oprávnění k pobytu na území za účelem dočasné ochrany se dle § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců neuděluje, neboť byla zjištěna jiná závažná překážka pobytu žadatele na území.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce namítal, že neudělení dočasné ochrany z důvodu udělení pobytového oprávnění v Kanadě je v rozporu se směrnicí Rady 2001/55/ES (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí“). Prováděcí rozhodnutí zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro osoby uvedené v čl. 2 odst. 1 a 2, přičemž prokázání státní příslušnosti, pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Žalobce je ukrajinským státním příslušníkem, v době začátku války pobýval na Ukrajině a k tomuto okamžiku neměl pobytové oprávnění v jiném státě, kanadské vízum získal až s platností od 18. 7. 2023, což nemohlo mít vliv na to, že spadá pod definici vysídlené osoby. Žalobce tedy spadá do čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí a již z toho důvodu je poživatelem dočasné ochrany. Poukázal na čl. 8 odst. 1 a čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, dle směrnice není důvodem pro vyloučení přístupu k dočasné ochraně získání pobytového oprávnění v jiném státě, dané směrnicí odporuje, pokud žalovaná pobytové oprávnění v Kanadě vyhodnotila jako jinou závažnou překážku pobytu.
4. Směrnice je postavena na konstrukci, že členské státy mohou být vůči vysídleným osobám vstřícnější, nemohou jim však stanovit méně příznivé podmínky. Toho se však dopouští Česká republika, a to rozšiřováním důvodů pro vyloučení osob z dočasné ochrany, jednou z cest je užití ust. § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, čímž žalovaná omezuje přístup ukrajinských uprchlíků k dočasné ochraně. Činí tak rovněž zavedením institutu zániku dočasné ochrany dle § 5 odst. 8 či skrze nepřijatelnost žádosti dle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb.; současná judikatura však dovodila rozpor těchto ustanovení s právem EU a směrnicí o dočasné ochraně. Výčet důvodů pro vyloučení z dočasné ochrany dle čl. 28 směrnice je taxativní, což ve své zprávě ze dne 17. 8. 2023 sp. zn. 804/2023/VOP/VVO potvrdil i Veřejný ochránce práv, rozšiřování důvodů pro vyloučení z dočasné ochrany jde proti jejímu smyslu, kterým je rychlé a jednoduché řešení pro válečné uprchlíky. Vyhodnocení pobytového oprávnění v Kanadě jako jiné

závažné překážky pobytu dle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců odpovídá hledání sofistikovaných cest, jak dočasnou ochranu nepřiznat.

5. Neobstojí argument žalované, že žalobce má možnost pobývat v jiné bezpečné zemi a nečelí tak riziku návratu na Ukrajinu, neboť judikatura účel dočasné ochrany interpretuje ve prospěch žadatelů, k tomu např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2024 č.j. 14 A 99/2023-42, argument rozporu s právem Evropské unie není závislý na tom, zda osoba pobytové oprávnění čerpala či ne, směrnice o dočasné ochraně mezi důvody pro vyloučení přístupu nezahrnuje ani získání, ani získání a využití pobytového oprávnění v jiném státě. Žalobce v současnosti disponuje pobytovým oprávněním v Kanadě, z finančních důvodů si však pobyt v Kanadě dále nemohl dovolit a vrátil se do ČR, kde před tím žil od 7. 11. 2022 do 29. 9. 2023 jako poživatel dočasné ochrany, do Kanady skutečně načas odcestoval, avšak omezování v přístupu k dočasné ochraně z důvodu pobytového oprávnění v jiném státě je rozporné s právem Evropské unie. Odkázal na rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2023 č.j. 55 A 6/2023-44 a ze dne 6. 9. 2023 č.j. 77 A 30/2023-68.
6. V rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2024 č.j. 14 A 99/2023-42 je již judikatorně vyřešená otázka, že pobytové oprávnění v Kanadě nemůže zakládat jinou závažnou překážku pro udělení dočasné ochrany. V minulosti soudy za takovou překážku dle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců označily např. výkon nelegální práce, spojení s organizovanou zločineckou skupinou nebo neplnění účelu povoleného pobytu. Na případ žalobce nepřiléhá argument, dle kterého žalobce není schopen plnit účel dočasné ochrany, neboť žalobce o dočasnou ochranu žádá z důvodu legalizace pobytu mimo Ukrajinu, kde probíhá válka, přičemž v jeho případě pobytové oprávnění v Kanadě nijak nebrání plnění účelu dočasné ochrany. Poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), která jednoznačně stanovila, že získání pobytového oprávnění v jiném státě (šlo o kanadská pracovní víza) není důvodem pro odepření přístupu k dočasné ochraně, jedná se rozsudky ze dne 5. 9. 2024 č.j. 2 Azs 111/2024-29 a ze dne 5. 9. 2024 č.j. 8 Azs 174/2024-25.
7. Shrnutí, že aplikace ust. § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců na jeho případ je v rozporu s čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, neboť rozšiřuje taxativně stanovený výčet důvodů pro vyloučení osoby z dočasné ochrany. Podle ustálené judikatury, pokud je ustanovení vnitrostátního práva v rozporu s právem EU k neprospěchu žalobce, je soud povinen takovou vnitrostátní normu nepoužít, k tomu viz rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2017 č.j. 6 Azs 320/2017-20.
8. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

9. Žalovaná nezpochybnila, že žalobce je občanem Ukrajiny, nicméně disponuje pobytovým oprávněním vydaným Kanadou, kde od 6. 10. 2023 pobýval, dne 30. 4. 2024 přicestoval na území států EU (do Nizozemska), následně dne 21. 6. 2024 v ČR opakovaně požádal o dočasnou ochranu. Dle názoru žalované jej v době přicestování do Nizozemska již nebylo možné považovat za vysídlenou osobu prchající z Ukrajiny.
10. Zákon č. 65/2022 Sb., zejm. ust. § 5 odst. 8 písm. d), vychází z principu, že cizinec může být držitelem dočasné ochrany za předpokladu, že nedisponuje dlouhodobým vízem nebo povolením k pobytu vydaným jiným státem. Opakované udělení dočasné ochrany

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

přichází v úvahu u osob, kterým bylo kanadské vízum typu W1 vydáno před 10. 2. 2023 a nebylo využito, což není případ žalobce. Žalobce již nespadá pod čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí.

11. Interpretace žalobce čl. 28 směrnice o dočasné ochraně není správná, tato směrnice upravuje minimální normy pro udělování dočasné ochrany, čl. 28 stanoví, za jakých podmínek lze osobu z dočasné ochrany vyloučit, žalobci nicméně byla dočasná ochrana udělena již dne 7. 11. 2022 a následně mu byla prodloužena do 31. 3. 2024, avšak dne 18. 7. 2023 žalobce získal kanadské vízum platné do 9. 1. 2028 a dočasně ochrany se vzdal. Žalobce tak požaduje opakované udělení dočasné ochrany, a to z důvodu vzdání se dříve udělené dočasné ochrany, nikoli jejího zrušení správním orgánem, žalobce tak v daném případě nebyl vyloučen z dočasné ochrany ve smyslu čl. 28. Rozsudky zmíněné žalobcem se týkaly případů, kdy cizinci v Kanadě nikdy nebyli a vízum nečerpali, oproti tomu žalobce se do Kanady odstěhoval, pracoval tam a pobýval od července 2023 do dubna 2024, dočasně ochrany se vzdal a ta zanikla, jedná se o skutkově odlišné případy.
12. Účelem dočasné ochrany je poskytnout možnost pobývat na území ČR v důsledku vysídlení z Ukrajiny, pokud však cizinec následně získá pobytové oprávnění v jiném bezpečném státě, jeho následný přesun z tohoto bezpečného státu do ČR již nelze považovat za okolnost, kdy osoba prchá z důvodu válečného konfliktu a hledá útočiště v bezpečné zemi. V důsledku konfliktu na Ukrajině nepozbyly platnosti obecné předpisy na úseku pobytu cizinců, pouze pro určitou jasně vymezenou skupinu byla přijata zvláštní úprava, která umožňuje okamžité řešení jejich pobytové situace, ostatní občané Ukrajiny, kteří mají pobytové oprávnění v jiných státech, musí postupovat dle obecných předpisů.
13. Námitka žalobce k § 5 odst. 8 zákona č. 65/2022 Sb. není důvodná, neboť toto ustanovení na něj nebylo uplatněno, dříve udělená dočasná ochrana skončila na jeho žádost, nikoli z důvodu uděleného kanadského víza. Správní orgány v daném případě neaplikovaly ani § 5 zákona č. 65/2022 Sb., ale § 56 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Případ řešený Krajským soudem v Plzni pod č. j. 55 A 6/2023-44 je skutkově odlišný, neboť žalobce disponuje kanadským vízem platným až do 9. 1. 2028, jeho žádost nebyla označena jako nepřijatelná, ale byla meritorně posouzena. Ve svém postupu neshledala pochybení a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Hodnocení Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Soud po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání.
16. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 21. 6. 2024 žádost o dočasnou ochranu. Dle cestovního dokladu žalobce je občanem Ukrajiny a je držitelem kanadského víza č. E741027492 s platností od 18. 7. 2023 do 9. 1. 2028, typ WORKER W-1, počet vstupů MULT, přicestoval na území Kanady dne 6. 10. 2023, bylo mu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

umožněno čerpat udělené vízum. Z Ukrajiny na území schengenského prostoru vycestoval po 24. 2. 2022. V České republice mu byla udělena dočasná ochrana od 7. 11. 2022 do 31. 3. 2023, která byla prodloužena do 31. 3. 2024, žalobce se jí vzdal od 29. 9. 2023, neboť v říjnu 2023 odcestoval do Kanady, tam si našel práci na stavbě, musel však dát výpověď, protože se mu zhoršilo astma a neměl dobrou úroveň angličtiny, poté byl okraden, přestal pobyt v Kanadě zvládat, proto se rozhodl vrátit do České republiky, kde znovu požádal o dočasnou ochranu.

17. Správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí ze dne 23. 7. 2024 shledal, že žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny a zemi původu opustil po 24. 2. 2022, tedy formálně splňuje podmínky dle čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí a § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. Jak však zjistil, žalobce je držitelem kanadského víza typu WORKER platného od 18. 7. 2023 do 9. 1. 2028, tedy mu jiný stát udělil pobytové oprávnění ve formě víza a žalobce se může před důsledky ruské agrese uchýlit do Kanady, kde může dlouhodobě pobývat a která má speciální vízový program CUAET určený pro občany Ukrajiny. Žalobce tak již není osobou prchající z Ukrajiny před válkou, které by bylo třeba poskytnout dočasné útočiště v České republice. Poukázal na to, že žalobce v minulosti disponoval dočasnou ochranou v ČR od 7. 11. 2022 do 31. 3. 2023, prodlouženou do 31. 3. 2024, tato však zanikla dne 29. 9. 2023, neboť žalobce podal žádost o ukončení povolení k pobytu. Jak je uvedeno na webových stránkách pro cizince, existence vyznačeného kanadského víza je stále překážkou pro první udělení dočasné ochrany. Žalobce požaduje opakované udělení dočasné ochrany z důvodu vzdání se původního víza, nikoli z důvodu jeho zrušení správním orgánem, pokud by se jí nevzdal, měl by objektivně možnost požádat o její prodloužení. Na podanou žádost je tak třeba pohlížet jako na první žádost, kde existence vyznačeného kanadského víza zůstává překážkou pro její udělení. Poukázal na § 4 odst. 1, § 4 odst. 2 písm. b) a § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, pojem „závažná překážka pobytu cizince na území“ je neurčitým právním pojmem, v případě žalobce jinou závažnou překážku představuje skutečnost, že mu účinná ochrana před návratem na Ukrajinu již byla poskytnuta ve formě oprávnění k pobytu na území Kanady určeného pro osoby vysídlené z Ukrajiny. S odkazem na § 2 zákona č. 65/2022 Sb. a prováděcí rozhodnutí uvedl, že pokud žalobce požádal a získal pobytové oprávnění v Kanadě, nemohl by být účel poskytnutí dočasné ochrany naplněn, protože se do země původu vracet nemusí, nenaplnění účelu či cíle pobytu pak judikatura pod jinou závažnou překážku podřazuje, např. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2018 č.j. 4 Azs 248/2017-37. Je-li podle § 5 odst. 8 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. udělení víza k pobytu nad 90 dnů či povolení k pobytu v jiném státě důvodem zániku dočasné ochrany v České republice, tím spíše takové osobě nelze dočasnou ochranu udělit. S ohledem na to informoval žalobce, že nejsou splněny podmínky pro udělení opakované dočasné ochrany.
18. Žalobce podal dne 5. 8. 2024 žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, ve které uplatnil obdobné námitky jako v žalobě.
19. Žalovaná v napadeném rozhodnutí ze dne 17. 9. 2024 potvrdila závěry prvostupňového rozhodnutí, navíc oproti prvostupňovému orgánu zjistila, že do Kanady žalobce přicestoval dne 6. 10. 2023, pobýval tam na základě uděleného víza a přicestoval zpět do EU dne 30. 4. 2024, naposledy tedy nepřicestoval z Ukrajiny, ale z Kanady, kde má pobytové oprávnění. Předchozí dočasná ochrana žalobce v ČR byla ukončena dne 29. 9. 2023 na jeho žádost, nyní 21. 6. 2024 žalobce podal novou žádost. Případ se skutkově

liší od předchozích případů řešených soudy, kdy občané Ukrajiny sice požádali o udělení kanadského víza, které však následně nekonzumovali, žadatel však do Kanady přesídlil a kanadským pobytovým oprávněním stále disponuje. S ohledem na to žalobce nepovažoval za osobu vysídlenou z Ukrajiny ve smyslu čl. 2 písm. c) směrnice o dočasné ochraně. Opět poukázal na § 5 odst. 8 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. a příslušnou důvodovou zprávu. Interpretace žalobce čl. 28 směrnice o dočasné ochraně není správná, tato směrnice upravuje minimální normy pro udělování dočasné ochrany, čl. 28 stanoví, za jakých podmínek lze osobu z dočasné ochrany vyloučit, žalobci nicméně byla dočasná ochrana udělena již dne 7. 11. 2022 a následně mu byla prodloužena do 31. 3. 2024, avšak dne 18. 7. 2023 žalobce získal kanadské vízum platné do 9. 1. 2028 a dočasnou ochrany se vzdal. Žalobce tak požaduje opakované udělení dočasné ochrany, a to z důvodu vzdání se dříve udělené dočasné ochrany, nikoli jejího zrušení správním orgánem. Směrnice nepřiznává právo získat tento status ve více členských státech, a to ani souběžně, ani postupně, výjimkou jsou situace dle čl. 15 a 26, což však není případ žalobce, nejde ani o situaci dle čl. 21 odst. 2 směrnice. Judikatura zmíněná žalobcem není na věc přílehlavá.

20. Dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.*
21. Podle ust. § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. *na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.*
22. Podle ust. § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců *dlouhodobé vízum ministerstvo cizinci neudělí, jestliže pobyt cizince na území není v zájmu České republiky nebo je zjištěna jiná závažná překážka pobytu cizince na území.*
23. Podle ust. čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.*
24. Zdejší soud se již nárokem osoby ukrajinské státní příslušnosti na dočasnou ochranu disponující kanadským vízem zabýval v rozsudcích ze dne 17. 8. 2023, č. j. 18 A 54/2023-32 a ze dne 10. 4. 2024 č.j. 14 A 99/2023-46, ve kterých dospěl k závěru, že udělené kanadské vízum není jinou závažnou překážkou pobytu cizince na území ve smyslu podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. V posuzované věci soud neshledal důvody se od těchto závěrů odchýlit, přičemž se navíc zabýval otázkou, zda udělené kanadské vízum a jeho využití žadatelem představuje jinou závažnou překážkou pobytu cizince na území ve smyslu podle § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců.
25. Předně je třeba poukázat na personální rozsah směrnice o dočasné ochraně, dle jejíhož čl. 2 písm. c) se vysídlenými osobami rozumí státní příslušníci třetí země, kteří museli opustit zemi a nemohou se s ohledem na stávající situaci vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, neboť jde o oblast ozbrojených konfliktů. Žalovaná nepochybně, že formálně se na žalobce tyto podmínky vztahují, neboť je státním příslušníkem Ukrajiny a zemi původu opustil po 24. 2. 2022. Lze konstatovat, že dané podmínky trvají i nadále, neboť ozbrojený konflikt na Ukrajině i nadále trvá a návrat do domovského státu za bezpečných a trvalých podmínek dosud není možný. Oproti tomu, směrnice o dočasné ochraně nestanoví takové podmínky, že by žadatel nemohl disponovat pobytovým oprávněním v jiném bezpečném státě ani že by takové pobytové oprávnění nevyužil.

26. Žalovaná vycházela z toho, že udělení a využití pobytového oprávnění v jiném státě vyvrací naplnění shora uvedených podmínek definice vysídlené osoby, k tomu však neposkytla přesvědčivé vysvětlení. Soud pak konstatuje, že naplněním těchto dalších okolností (tj. udělením a využitím pobytového oprávnění v jiném státě) z hlediska obecné logiky nezanikají původní podmínky pro definici vysídlené osoby dle směrnice o dočasné ochraně, tj. a) žalobce je stále státním příslušníkem Ukrajiny, b) musel zemi opustit, c) nemůže se do země původu bezpečně vrátit, neboť ozbrojený konflikt tam stále trvá. Na tom mezitímní udělení a dočasné využití pobytového oprávnění v jiném státě vůbec nic nemění, nelze dospět k závěru, že by tím tyto podmínky přestaly existovat. Tato obecná pravidla pro udělování dočasné ochrany tedy žádnou oporu pro názor žalované neposkytují.
27. Soud se dále zabýval konkrétní úpravou ohledně osob vysídlených v důsledku ruské agrese na Ukrajině, která je obsažena v § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., dané ustanovení stanoví povinnost Ministerstva vnitra nebo Policie České republiky udělit dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí. Prováděcí rozhodnutí specifikuje konkrétní skupiny osob, na které se aktuální mimořádná situace vztahuje, ani toto rozhodnutí přitom nijak neupravuje (a to ani v preambuli, ani v odůvodnění) možnou existenci povolení k pobytu ukrajinských občanů v jiném státě, resp. ani takové osoby z dočasné ochrany nevylučuje. Prováděcí rozhodnutí pouze požaduje, aby žadatel jako ukrajinský státní příslušník na Ukrajině do 24. 2. 2022 pobýval a vycestoval po tomto datu, což žalobce splňuje a žalovaná to nerozporovala. Prováděcí rozhodnutí ani nestanoví, že by žadatel musel z Ukrajiny vycestovat přímo do států Evropské unie a setrvat tam, nemůže tak být nijak rozhodné, že žalobce aktuálně přicestoval z Kanady. Z toho plyne, že žalobce splňuje podmínky prováděcího rozhodnutí pro udělení dočasné ochrany, jde tedy o osobu, na kterou dopadá § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., a která má nárok na udělení dočasné ochrany.
28. Žalovaná argumentovala tím, že žalobce je v důsledku udělení a využití kanadského víza vyčleněn ze shora uvedeného okruhu vysídlených osob, přičemž dané okolnosti představují jinou závažnou překážku jeho pobytu na území ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. ve spojení s § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců. Soud se s touto argumentací neztotožňuje.
29. Jiná závažná překážka pobytu cizince na území je neurčitý právní pojem, Nejvyšší správní soud jej charakterizoval v rozsudku ze dne 19. 1. 2012, č. j. 9 As 80/2011-69, tak, že „*zahrnuje jevy nebo skutečnosti, které nelze obecně zcela přesně právně definovat. Jejich obsah a rozsah se může měnit, např. v závislosti na čase a místě aplikace právního předpisu. Zákonodárce tak vytváří správnímu orgánu prostor, aby zhodnotil, zda konkrétní případ lze podřadit pod neurčitý právní pojem či nikoliv. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se pak uvážení správního orgánu zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její vyhodnocení, tzn., že je nutno nejprve objasnit neurčitý právní pojem a jeho rozsah, a poté hodnotit, zda skutečnosti konkrétního případu lze zařadit do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého právního pojmu. Použití neurčitých pojmů v právních předpisech vychází z požadavku na obecnost právní normy, jejíž obsah má za úkol konkretizovat aplikační praxi, která si vyžaduje pružně reagovat na nastalé situace. Právní normou nelze postihnout celou šíři možných překážek, které mohou v praxi nastat, a nelze proto kasuisticky specifikovat jednotlivé skutkové podstaty. Výklad neurčitého právního pojmu správním orgánem je následně podroben soudnímu přezkumu*“. Při

posuzování existence jiné závažné překážky pobytu cizince na území ve smyslu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců je nutné hodnotit všechny okolnosti posuzované věci komplexně – správní orgány jsou při výkladu tohoto neurčitého právního pojmu povinny se zabývat intenzitou a závažností jednání žadatele (viz např. rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2023, č.j. 5 Azs 16/2021-49, bod 30).

30. Správní soudy jinou závažnou překážku pobytu dosud aplikovaly nejčastěji při výkonu nelegální práce. Podle této judikatury však výkon nelegální práce musí být dostatečně závažný a dosahovat určité intenzity (např. rozsudek NSS ze dne 16. 2. 2024, č.j. 5 Azs 26/2022-39, bod 25). Často šlo o situace, kdy cizinec vykonával závislou práci namísto podnikání, a to dlouhodobě (např. rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2018, č.j. 10 Azs 197/2017-53). Jinou závažnou překážkou pobytu mohlo být také spojení s organizovanou zločineckou skupinou (rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2023, č.j. 10 Azs 389/2021-46, bod 10), neplnění účelu povoleného pobytu (rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2022, č.j. 3 Azs 252/2020-45), či závažné nezákonné jednání spočívající v neplnění povinnosti platit pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti (rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2022, č.j. 8 Azs 205/2020-28). V těchto případech, které tvoří drtivou většinu, jde tedy vždy o nějaký prohřešek cizince proti právním předpisům, a to ještě dosahující určitého stupně závažnosti. V těchto případech lze smysl daného ustanovení spatřovat v tom, aby nebyl na území umožněn pobyt cizinci, u kterého je nebezpečí, že nebude dodržovat právní řád České republiky. To přitom vyplývá i ze systematického výkladu § 56 odst. 1 písm. j) zákona o pobytu cizinců, jiná závažná překážka pobytu je tu uvedena jako dodatek k situaci, kdy pobyt cizince na území není v zájmu České republiky. Musí jít tedy o důvod, kdy pobyt cizince na území by zájem České republiky v určité relevantní míře ohrožoval. Tím by mohlo být právě například podstatné nedodržování českých právních předpisů.
31. Soud má za to, že oprávnění k pobytu v jiném státě však sebou žádné takové nebezpečí nenese a zájmy České republiky nijak neohrožuje, stejně tak ani jeho využití žadatelem, které je pouze realizací práva vzniklého na základě uděleného pobytového oprávnění. Soud shledal, že existence pobytového oprávnění žalobce v jiném státě a jeho využití žalobcem je v daném kontextu z hlediska práva neutrální skutečností. Zvláště pokud Kanada je demokratickou zemí, kde plně funguje právní stát, rovněž je členem NATO a Česká republika ji považuje za bezpečnou zemi původu (viz vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb.). Skutečnost, že taková země žalobci udělila vízum a žalobce na jeho základě v této zemi určitou dobu pobýval, není důvod, který by měl být v daných souvislostech vykládán v neprospěch žalobce.
32. Nelze pominout, že dle judikatury by jinou závažnou překážkou výjimečně mohla být i okolnost na cizinci nezávislá. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2022, č.j. 1 Azs 49/2022-31 za jinou závažnou překážku pobytu obecně připustil i úmysl zaměstnavatele cizince přes uzavřenou pracovní smlouvu nezaměstnat (za přistoupení dalších okolností). Tento případ se však liší od nyní posuzovaného případu, neboť cizinec, který hodlal na území pobývat za účelem zaměstnání, avšak domluvený zaměstnavatel jej odmítne zaměstnat, zcela zřetelně nemůže na území plnit účel pobytu. To však není případ žalobce, neboť důvodem jeho pobytu na území je ochrana před mimořádnou situací v domovském státě, plnění tohoto účelu nijak nebrání skutečnost, že žalobce může pobývat v třetí zemi a že tam pobýval.

33. Z obdobných důvodů soud nepovažuje za přílehavý rozsudek NSS ze dne 18. 1. 2017 č.j. 4 Azs 248/2017-37, na který odkazuje žalovaná. V tomto rozsudku měl být účelem pobytu výkon závislé práce na konkrétním pracovním místě, kdy z důvodů nezávislých na žadateli nemohl být na uvedeném pracovním místě zaměstnán, což bylo označeno za jinou závažnou překážku pobytu na území, neboť nemohl plnit účel pobytu. V posuzovaném případě je účelem pobytu možnost poskytovaná určité kategorii osob oprávněně pobývat na území ČR a tím je ochránit před návratem do země původu, kde by mohly být jejich život a zdraví ohroženy, přičemž udělením dočasné ochrany tento účel může být naplněn, daný účel nijak nevylučuje udělení pobytového oprávnění v jiném státě.
34. Pro závěr, že za jinou závažnou překážku pobytu by mohlo být považováno i oprávnění k pobytu ve třetím státě a jeho dočasné využití, nesvědčí ani účel dočasné ochrany. Jak konstatoval zdejší soud v rozsudku ze dne 17. 8. 2023 č.j. 18 A 54/2023-32, bod 24: *„Dočasná ochrana je obecně koncipována spíše jako „rezervní“ institut, nelze přehlížet, že v případě závažných humanitárních krizí (a existence hromadného přílivu osob) se stává základním nástrojem poskytujícím ochranu vysídleným osobám na straně jedné a zjednodušujícím administrativu na straně druhé (viz též bod 16 preambule prováděcího rozhodnutí). Představuje tak jednoduchý nástroj jak pro vysídlené osoby, jež čelí jazykovým i jiným překážkám a jež se zpravidla neorientují v cizineckém právu České republiky či Evropské unie, tak pro státní orgány. Smyslem dočasné ochrany je poskytnout rychlou, jednoduchou a účinnou pomoc osobám postiženým válkou (v různých jejích formách). Dočasná ochrana a její podmínky by proto měly být upraveny jednoznačně a srozumitelně, přičemž jednotlivým použitým výrazům je nutné přikládat takový význam, jenž se jim zpravidla v obecném jazyce přiznává. Takto - nikoli hledáním sofistikovaných cest, jak dočasnou ochranu nepřiznat - by k tomuto institutu měly přistupovat i správní orgány a soudy.“*
35. Při zohledňování účelu a kontextu dočasné ochrany v konkrétní situaci Ukrajiny lze též poukázat na odpovědi Evropské komise na časté dotazy (Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council Implementing Decision 2022/382), které v bodě II. odkazují na možnost užívat dočasnou ochranu pouze v jednom členském státě s tím, že pokud osoba ve členském státě již nežije, může jí v něm být dočasná ochrana odebrána a bude jí udělena v tom členském státě, kde se zdržuje. To se však týká pouze institutu dočasné ochrany, v těchto odpovědích se přitom nikde nezmiňuje, že by z dočasné ochrany byly vyloučeny osoby, které disponují oprávněním k pobytu v jiném státě (tj. nikoli v členském státě EU), popř. osoby, které by takové oprávnění dočasně využily. V bodě I.4 však Evropská komise uvádí, že ukrajinští občané, pokud spadají pod rozsah čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, mají nárok na dočasnou ochranu, dokonce i když disponují občanstvím třetího státu. Z toho plyne, že i občan Ukrajiny, který je zároveň občanem třetího státu (což v sobě zahrnuje i oprávnění se na území třetího státu zdržovat) a splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, má nárok na dočasnou ochranu. Na základě toho lze dovodit, že i osoba, která disponuje pobytovým oprávněním v Kanadě, které i po nějakou dobu využila, má stále na dočasnou ochranu nárok.
36. Dále soud upozorňuje, že možnost vyloučit určitou osobu z poskytnutí dočasné ochrany upravuje pouze čl. 28 směrnice mající povahu taxativního výčtu. V tomto výčtu však není nikde upraven případ, kdy by žadatel disponoval pobytovým oprávněním

v jiném státě (mimo členské státy EU) a toto oprávnění by realizoval. Zároveň je třeba konstatovat, že směrnice stanoví minimální normy a členské státy mohou poskytovat pouze příznivější podmínky pro osoby, kterých se směrnice a prováděcí rozhodnutí týkají.

37. Soud má tak za to, že pokud samotné oprávnění k pobytu v jiném státě jako právní status žadatele nepředstavuje jinou závažnou překážku pobytu na území (jak bylo judikováno již v rozsudcích městského soudu č.j. 18 A 54/2023-32 a č.j. 14 A 99/2023-46), nemůže takovou překážku představovat ani dodatečná faktická skutečnost, že žadatel toto své pobytové oprávnění v jiném státě po určitou dobu realizoval, a to ze všech shora uvedených důvodů. Pobývání v jiném státě je pouhým uskutečněním práva vyplývajícího z uděleného pobytového titulu a jako takové nic nemění na shora uvedených závěrech a nepředstavuje dostatečný rozlišovací důvod, pro který by bylo možné dospět k závěru, že samotné udělené pobytové oprávnění není důvodem pro odmítnutí dočasné ochrany žadateli, zatímco pobytové oprávnění a jeho realizace již takovým dostatečným důvodem je. Soud je přesvědčen, že žádný ze shora uvedených právních předpisů, ani soudních rozhodnutí, k tomu neposkytují oporu.
38. Pro úplnost soud konstatuje, že z hlediska shora uvedených právních předpisů a souvisejících dokumentů není rozhodné ani to, že žalobce již dříve dočasnou ochranou v ČR disponoval a v minulosti se jí vzdal (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2023, č.j. 55 A 6/2023-44). Ostatně, tuto skutečnost žalovaná ani za jinou závažnou překážku pobytu na území nepovažovala.
39. Rovněž je třeba poukázat na rozsudky NSS ze dne 5. 9. 2024 č.j. 2 Azs 111/2024-29 a ze dne 5. 9. 2024 č.j. 8 Azs 174/2024-25, dle kterých udělení víza k pobytu nad 90 dnů ve třetím státě nemůže být překážkou nároku na dočasnou ochranu, takovou podmínku totiž prováděcí rozhodnutí ani směrnice o dočasné ochraně nestanoví, dočasná ochrana není subsidiárním institutem, jenž by se vyčerpával získáním pobytového oprávnění, byť tak Evropská komise uvádí ve vztahu k pobytovým oprávněním v členských státech, nikoli ve třetím státě; NSS dospěl k závěru, že důvod zániku oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany spočívající v udělení víza k pobytu nad 90 dnů v jiném státě podle § 5 odst. 8 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně a proto jej nelze s ohledem na přímý účinek těchto ustanovení směrnice aplikovat.
40. S ohledem na výše uvedené soud postupoval podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a napadené rozhodnutí zrušil, podle § 78 odst. 4 s.ř.s. pak věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku podle § 78 odst. 5 s.ř.s.
41. O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci úspěšný, ale žádné náklady řízení mu nevznikly.
42. Soud o věci rozhodl přednostně, neboť jde o věc dočasné ochrany, která spadá do mezinárodní ochrany a má být projednávána přednostně.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. března 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně